

บทบาทสตรีในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง  
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบุงคล้า อำเภอเมืองชัยภูมิ  
จังหวัดชัยภูมิ

The Women's Roles in Management of Village and Urban  
Community Fund in Bungkla Sub-District Administration  
Organization, Muang District, Chaiyaphum Province

มาลัย กล้าประจันต์  
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

\*\*\*\*\*

**บทคัดย่อ**

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของสตรีในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบุงคล้า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคแนวทางในการแก้ไขปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมบทบาทสตรีในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบุงคล้า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ สตรีที่ได้รับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน 12 กองทุน รวม 71 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบแนวทางการสนทนากลุ่ม (Focus Group) แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) พร้อมเสนอผลการศึกษาในรูปของความเรียง

ผลการศึกษารoles of women in the management of village and urban community fund in bungkla sub-district administration muang district chaiyaphum province พบว่า คณะกรรมการยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการกองทุน สมาชิกไม่ชำระเงินคืนตามสัญญา พร้อมทั้งเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก ควรมีการฝึกอบรมให้สตรีมีความรู้ความสามารถและเป็นต้นแบบในการพัฒนาตนเองที่เอื้อต่อการบริหารจัดการกองทุน ด้านการออกกระเป๋ยบข้อบังคับ พบว่า สมาชิกไม่มีวินัย

และไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนที่กำหนดไว้ คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนควรศึกษาระเบียบข้อบังคับให้เข้าใจและปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กองทุนได้กำหนดไว้เพื่อให้กองทุนมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง **ด้านการรับสมัครสมาชิกและการจัดทำทะเบียนสมาชิก** พบว่า สตรีมีภาระงานบ้านและดูแลครอบครัว ควรมีการกระจายการทำงานให้คณะกรรมการปฏิบัติงานแทนกันได้และส่งเสริมให้เข้าอบรมเพื่อให้มีความรู้ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการสืบค้นข้อมูล **ด้านการส่งเสริมอาชีพ** พบว่า สมาชิกกองทุนฯ ที่กู้ยืมเงินไปแล้วนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ไม่นำเงินไปใช้เพื่อการประกอบอาชีพของตนเองควรปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนรู้จักการนำเงินที่กู้ยืมไปใช้เพื่อการประกอบอาชีพของตนเองและส่งเสริมให้สตรีมีบทบาทในการเข้าไปให้คำแนะนำในการส่งเสริมกลุ่มอาชีพใหม่ๆ **ด้านการพิจารณาเงินกู้** พบว่า คณะกรรมการกับสมาชิกกองทุนฯ มีความขัดแย้งกันในเรื่องพิจารณาเงินกู้ กล่าวหากรรมการไม่มีความโปร่งใสในการทำงาน ควรประชุมสมาชิกเพื่อชี้แจง วิธีการหลักเกณฑ์ ในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้สมาชิกเข้าใจ **ด้านการประชุม** พบว่า สมาชิกกองทุนฯ ไม่ให้ความร่วมมือมาประชุมโดยเฉพาะสมาชิกที่กู้เงินไปแล้วกลัวที่ประชุมทวงให้ชำระหนี้ ควรมีกฎเหล็กของหมู่บ้านบังคับใช้ให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อทราบข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวของกองทุนหมู่บ้านของตนเอง **ด้านการจัดทำบัญชี** พบว่า การลงบัญชีไม่เป็นปัจจุบัน ยังขาดความรู้ด้านบัญชีทำให้การบันทึกบัญชีเกิดความผิดพลาดระบบบัญชีจึงไม่ต่อเนื่อง ควรคัดเลือกกรรมการกองทุนที่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านบัญชีมอบหมายและส่งเสริมให้มีบทบาทในด้านการจัดทำบัญชีลงบัญชีให้เป็นปัจจุบัน เพราะบัญชีจะเป็นเครื่องมือในการวัดผลการดำเนินงานและแสดงฐานะทางการเงินที่แท้จริงของแต่ละกองทุน

**คำสำคัญ :** บทบาทสตรี, การดำเนินงาน, กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

## Abstract

The objective of this independent study were to study the Woman's role in operation of Village Fund and urban area, problems and limitations, an approach to solve the problems, and an approach to support woman's role in operation of Village Fund and urban area of Bungkla Subdistrict Administration, Mueng district, Chaiyaphum Province. The samples were the women who were elected to be the committees of Village Fund and urban area amount 12 Funds totted 71 persons. The methods of collecting data were Structured Interview and Focus Group Discussion, analyzing by Content Analysis and presenting by composition.

The seven issues of problems and limitations, an approach to solve the problems, and an approach to support woman's role in operation of Village Fund and urban area showed that, the administration of funds found the committee lacked the knowledge in funds administration, the members did no pay money back according to the contract, so that made the funds could not suffice for the members need, therefore the woman were trained to get the capability to be the model in developing oneself that affected to the administration of funds. The legislation found the members were not orderly and did not followed the rules of funds and the committees and members should studied the rules and followed the rules to get the capability in administration of the funds system. The admission and registration of the members found the woman had housework and took care the family so they had no times for this reason there was give out to the committees and giving the knowledge about technology to apply in searching the data. The supporting the occupation found some of members borrowed money in the wrong way, spent money to satisfy the needs that did not earn a living, so we should making a conscious to the villagers to use the money in developing the occupation and supporting the woman' roles to suggest the

new occupation. The examining the loan found the committees and members had a conflict in examining the loan those members accused the committees did not reveal in working, took care only own partisan, so they should had meeting to explain the method in examining the loan to members to get understand. The conference found some of members did not participate the meeting especially the members who borrowed money that they afraid of the committees demanded payment of a debt, although there were the document to call before meeting, there also had the iron rule effort them to participate the meeting to know the data and the movement of funds. The making account found there was no update that lacked the knowledge to making account effect to made a mistake, the account system did not continued, so there was choose the committees who had a basic knowledge of accounting and supporting the women got the knowledge and competency in making accounting to be presently because the accounting will be the measuring instrument and showing the financial status of each funds actually.

**Key words :** The Women's Roles, Management, Village and Urban  
Community Fund

## บทนำ

ปัญหาหนึ่งที่สำคัญของสังคมและมนุษยชาติ คือ ปัญหาความไม่เท่าเทียมทางสังคมระหว่างเพศชายและเพศหญิง (สุรศักดิ์ ชัยรัมย์, 2547) ดังนั้น สตรีจึงเป็นผู้มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพราะพลังของสตรีมีถึงครึ่งหนึ่งของพลังมนุษย์ทั้งโลก แต่ได้ถูกละเลยในการนำศักยภาพที่มีอยู่ของสตรีมาใช้ให้เป็นประโยชน์ซึ่งครึ่งหนึ่งสตรีพยายามที่จะยกระดับเรื่องสิทธิและความเสมอภาคเพื่อแสดงออกถึงบทบาทและศักยภาพของสตรีในการพัฒนาตนเองได้เข้ามามีส่วนร่วมเสนอแนะแนวทางในการสร้างความเจริญให้กับสังคมและประเทศชาติ ดังนั้นบทบาทของสตรีจะสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้ (เนตรดาว แพทย์กุล, 2544)

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2544 ตามนโยบายของรัฐบาลในการเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก เป็นการจัดสรรเงินกองทุนให้กับหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท โดยรัฐบาลกำหนดแนวทางการบริหารให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเป็นผู้คัดเลือกคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่บริหารงานกองทุนหมู่บ้านซึ่งคณะกรรมการต้องมี สัด ส่วนของผู้หญิงและผู้ชายในจำนวนเท่าๆ กัน (บุณทริก วิชาเจริญ, 2545) ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้หญิงอยู่บนเวทีสาธารณะมากขึ้น จากการพัฒนาและส่งเสริมสถานภาพสตรีและสิทธิความเท่าเทียมทางเพศในสังคมไทยข้างต้นจะเห็นว่ามีพัฒนาการมาโดยลำดับโดยปรากฏชัดเจนในกฎหมายรัฐ ธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 โดยมีเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการสร้างอาชีพเสริมและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน (ยุพิน แสงศรีจันทร์, 2553) อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเองเพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนในที่สุดการดำเนินนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบุงคล้า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ที่สตรีได้รับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการในการบริหารกองทุนจำนวน 12 กองทุน รวม 71 คน ถือว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งและเป็นนโยบายที่ดีที่ช่วยให้ประชาชนมีโอกาสขยายการลงทุนเสริมสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้รวมทั้งยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นตลอดจนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้นและยังช่วยลดปัญหานี้อระบบอีกด้วย อย่างไรก็ตามคณะกรรมการที่เป็น

สตรีในบางกองทุนพบว่ายังมีปัญหาอุปสรรคและจุดอ่อนในการดำเนินงานที่ควรได้รับการแก้ไข การเปิดโอกาสให้สตรีได้แสดงความสามารถและพัฒนาศักยภาพของตนเอง มีบทบาทในการบริหารจัดการกองทุนด้านต่างๆ รวมถึงการยอมรับในความเสมอภาคระหว่างชายหญิงและเป็นการพัฒนาศักยภาพในการเพิ่มโอกาสให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมและขับเคลื่อนงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ประสบผลสำเร็จอันจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

ผู้ศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของสตรีในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบุงคล้า และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจากการศึกษากรณีดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและส่งเสริมบทบาทสตรีในการขับเคลื่อนงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้อย่างทั่วถึง ครอบคลุมพร้อมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืนต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของสตรีในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบุงคล้า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคแนวทางในการแก้ไขปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมบทบาทสตรีในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบุงคล้า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

### ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาผู้ศึกษามุ่งเน้นที่จะศึกษาบทบาทของสตรีในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบุงคล้า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ใน 7 ด้าน คือ 1) การบริหารจัดการกองทุน 2) การออกระเบียบข้อบังคับ 3) การรับสมัครสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก 4) การส่งเสริมอาชีพ 5) การพิจารณาเงินกู้ 6) การประชุม 7) การจัดทำบัญชีทั้งนี้รวมทั้งปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่างๆ

2. ขอบเขตด้านประชากร ผู้ศึกษาได้กำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมายที่จะให้ข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ได้แก่ สตรีที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบุงคล้า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 12 กองทุนมีคณะกรรมการที่เป็นสตรีรวมทั้งสิ้น 71 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้ศึกษาจะได้ทำการศึกษาเฉพาะในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคล้า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

### วิธีดำเนินการวิจัย

1. พื้นที่ดำเนินการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคล้า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ สตรีที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงคล้า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 12 กองทุน มีคณะกรรมการที่เป็นสตรีจำนวน 71 คน เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลและปัญหาตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องและเป็นจริง จึงมีการให้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างโดยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

3. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาผู้ศึกษาได้มาจาก 2 แหล่ง ได้แก่ 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นแหล่งข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยวิธีสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นแหล่งข้อมูลที่ได้มาจากการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการงานวิจัยและเอกสาร รายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเองโดยความเห็นชอบและคำแนะนำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา แบ่งเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) และชุดที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ดังนี้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังนี้ 1) ดำเนินการนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์สตรีเฉพาะที่เป็นคณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองพร้อมขออนุญาตดูข้อมูลการปฏิบัติงานเท่าที่จำเป็นแล้วรวบรวมแบบสัมภาษณ์กลับคืนมาด้วยตนเอง 2) ดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยมีการนัดหมายวันเวลาสถานที่ประชุมกลุ่มซักซ้อมความเข้าใจและวัตถุประสงค์ในการสนทนากลุ่ม นำประเด็นสนทนาที่ได้เตรียมไว้แล้วเข้าสู่การสนทนาตามประเด็นต่างๆ ที่กำหนดไว้ในการสนทนา

6. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยโดยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพเพราะฉะนั้นข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาต่างๆ ก็ดี จากการ

สัมภาษณ์ก็ดี จากการสนทนากลุ่มก็ดี ผู้ศึกษาจะได้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ได้มาทั้ง หกด้านมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอผลการศึกษาในรูปของความเรียง

## ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย สรุปผลได้ดังนี้

**ด้านการบริหารจัดการกองทุน** สรุปได้ว่า สตรีเข้าร่วมวางแผนการบริหารจัดการและจัดโครงสร้างการบริหารกองทุน **ด้านการออกระเบียบ ข้อบังคับ** สรุปได้ว่า สตรีร่วมกับสมาชิกกองทุนและประชาชนมีมติเห็นชอบในการออกระเบียบบังคับใช้ในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน **ด้านการรับสมัครสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก** สรุปได้ว่า สตรีมีภาระงานบ้านและดูแลครอบครัว คณะกรรมการทุกคนมีส่วนร่วมทำงานแทนกันได้ในการรับสมัครและจัดทำทะเบียนสมาชิก **ด้านการส่งเสริมอาชีพ** สรุปได้ว่า สตรีเป็นตัวแทนจัดตั้งกลุ่มอาชีพในหมู่บ้านให้มีเงินทุนหมุนเวียนมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน **ด้านพิจารณาเงินกู้** สรุปได้ว่า สตรีเข้าร่วมพิจารณาอนุมัติวงเงินกู้เงินให้แก่สมาชิกพร้อมทั้งลงนามในสัญญาเงินกู้ **ด้านการประชุม** สรุปได้ว่า สตรีจัดเตรียมเอกสาร ระเบียนวาระการประชุมตามที่ได้รับมอบหมาย **ด้านการจัดทำบัญชี** สรุปได้ว่า สตรีได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการจัดทำบัญชีเพื่อให้ทราบความเคลื่อนไหวทางการเงินและเป็นเครื่องมือในการวัดผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

นอกจากนั้น ได้พบปัญหาอุปสรรคแนวทางการแก้ไขปัญหาบทบาทสตรีในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลป่งคล้า อำเภอมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ สรุปผลการศึกษาในแต่ละด้าน ดังนี้

**ด้านการบริหารจัดการกองทุน** บทบาทสตรียังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการกองทุน ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้ในการบริหารจัดการเพื่อให้สตรีมีความสามารถและเป็นต้นแบบในการพัฒนาตนเองที่เอื้อต่องานบริหารจัดการกองทุนและเป็นแบบอย่างที่ดีในการแก้ไขปัญหาสังคมและมีส่วนร่วมในการพัฒนาแก้ไขปัญหาในระดับหมู่บ้าน **ด้านการออกระเบียบข้อบังคับ** บทบาทสตรีควรศึกษาระเบียบข้อบังคับให้เข้าใจและปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับที่กองทุนได้กำหนดไว้เพื่อให้กองทุนมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง **ด้านการรับสมัครและจัดทำทะเบียนสมาชิก** บทบาทสตรีควรประชาสัมพันธ์ พันธเกี่ยวกับการรับสมัครสมาชิก หลักฐานการรับ

สมัครและคุณสมบัติของผู้ที่จะสมัครเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้ผู้ต้องการสมัครสมาชิกเสียสิทธิ์ในการเป็นสมาชิก **ด้านการส่งเสริมอาชีพ** บทบาทสตรีมีหน้าที่สำรวจข้อมูลรายได้และอาชีพของสมาชิกเพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ยืมเป็นเงินทุนสร้างงาน สร้างรายได้ แต่สมาชิกรายได้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของโครงการขอกู้ ควรปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนรู้จักการนำเงินที่กู้ยืมไปใช้เพื่อการประกอบอาชีพของตนเอง และส่งเสริมให้สตรีมีบทบาทในการเข้าไปให้คำแนะนำการพัฒนาสร้างงานสร้างกลุ่มอาชีพให้แก่คนในชุมชน **ด้านการพิจารณาเงินกู้** เพียงแต่มีสมาชิกกองทุนฯ บางคนไม่เข้าใจในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้จึงเกิดข้อเปรียบเทียบซึ่งกันและกัน ดังนั้นคณะกรรมการกองทุนควรเรียกประชุมสมาชิกชี้แจงรายละเอียดเพื่อทำความเข้าใจในวิธีการ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้ให้สมาชิกเข้าใจ **ด้านการประชุม** สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือมาประชุมจึงเป็นอุปสรรคสำคัญในการขับเคลื่อนกองทุนหมู่บ้านให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีกฎเหล็กของหมู่บ้านบังคับใช้ให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมรับฟังข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของกองทุนฯ ทันท่วงทีเหตุการณ์ปัจจุบันซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนของตนเอง **ด้านการจัดทำบัญชี** สตรีที่รับผิดชอบ ขอให้หมู่บ้านจัดทำบัญชียังขาดความรู้ด้านบัญชีทำให้การบันทึกบัญชี การลงบัญชีไม่เป็นปัจจุบันเกิดความผิดพลาดระบบบัญชีจึงไม่ต่อเนื่องควรคัดเลือกสตรีที่มีพื้นฐาน ความรู้ทางด้านบัญชีและส่งเสริมอบรมให้ความรู้เพื่อนำมาพัฒนางานด้านการจัดทำบัญชีเพราะรายงานทางการเงินที่ได้จากการจัดทำบัญชีจะเป็นเครื่องมือในการวัดผลการดำเนินงานและแสดงฐานะทางการเงินที่แท้ จริงของแต่ละกองทุน

## ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง บทบาทของสตรีในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงคล้า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) **ด้านการบริหารจัดการกองทุน** ควรมีการวางแผนการบริหารจัดการด้าน ต่างๆ และจัดอบรมให้ความรู้เพื่อให้สตรีมีความสามารถและเป็นต้นแบบในการพัฒนาตนเองที่เอื้อต่อการบริหารจัดการและเป็นแบบอย่างที่ดีในการแก้ไขปัญหาและมีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับหมู่บ้าน

2) **ด้านการออกระเบียบข้อบังคับ** ควรให้คณะกรรมการกองทุนและสมาชิก ศึกษาระเบียบข้อบังคับให้เข้าใจและเคารพกฎระเบียบที่กองทุนได้กำหนดขึ้นเพื่อให้กองทุนมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง

3) **ด้านการรับสมัครสมาชิกและการจัดทำทะเบียนสมาชิก** ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับสมัครสมาชิก หลักฐานการรับสมัครและคุณสมบัติของผู้ที่จะสมัครเป็นสมาชิกให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้ผู้สมัครเสียสิทธิ์ ส่วนการจัดทำทะเบียนสมาชิกต้องฝึกให้เกิดทักษะทำให้เป็นระบบเพื่อสะดวกในการค้น

4) **ด้านการส่งเสริมอาชีพ** ควรปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนรู้จักการนำเงินที่กู้ยืมไปใช้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองในการประกอบอาชีพเพื่อก่อให้เกิดรายได้และส่งเสริมให้สตรีที่เป็นกรรมการกองทุนมีบทบาทในการเป็นวิทยากรสอนอาชีพให้แก่สมาชิก และรวมกลุ่มของสมาชิกเพื่อดำเนินกิจกรรมในการเพิ่มรายได้มีเศรษฐกิจที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้

5) **ด้านการพิจารณาเงินกู้** ควรเรียกประชุมสมาชิกที่ขอกู้เพื่อชี้แจงให้เข้าใจในหลักเกณฑ์ วิธีการพิจารณาอนุมัติเงินกู้เป็นรายบุคคล เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งและข้อเปรียบเทียบกันในการอนุมัติเงินกู้ยืมและให้สตรีมีบทบาทในการพิจารณาเงินกู้และอนุมัติเงินกู้

6) **ด้านการประชุม** ควรมีกฎหลักของหมู่บ้านบังคับใช้ให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการประชุมรับฟังข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานและความเคลื่อนไหวของกองทุน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนของตนเองให้มีความเจริญ

7) **ด้านการจัดทำบัญชี** ควรคัดเลือกกรรมการกองทุนที่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านบัญชีและส่งเสริมให้สตรีมีบทบาทในการจัดทำบัญชี เพราะรายงานทางการเงินที่ได้จากการจัดทำบัญชีจะเป็นเครื่องมือในการวัดผลการดำเนินงานและแสดงฐานะทางการเงินที่แท้จริงของแต่ละกองทุนฯ

## เอกสารอ้างอิง

- เนตรดาว แพทย์กุล. (2544). บทบาทของผู้หญิงชาวบ้านในการพัฒนา:กรณีศึกษาบทบาทของผู้หญิงในเครือข่ายชุมชนเมือง. รายงานการวิจัย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญทริก วิษาเจริญ. (2545). บทบาทของผู้นำกลุ่มสตรีในระดับชุมชนท้องถิ่นภาคเหนือของประเทศไทย ต่อการเรียกร้องสิทธิสตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยุพิน แสงศรีจันทร์. (2553). การยอมรับบทบาทสตรีในการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในตำบลน้ำแวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา. การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุรศักดิ์ ชัยรัมย์. (2547). การบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอ นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชนโยบายสาธารณะ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.